

Apua ja tukea Västeråsin vanhuksille

VÄSTERÅS STAD

Apua ja tukea Västeråsin vanhuksille

Västeråsin vanhukset saavat tarvitessaan apua ja tukea kaupungilta. Tämä esite sisältää tietoja siitä, mitä apua he voivat saada. Kerromme myös vanhustenasunnoista ja muusta vanhuksille tarjolla olevasta avusta ja tuesta.

Voit pyytää neuvoja ja apua kaupungin avuntarpeenkäsittelijöiltä (biståndshandläggare). Heiltä saat tietoja ja apua hakiessasi asuntoa, päivätoimintaa, kotipalvelua ym.

Avuntarpeenkäsittelijöiden vastaanoton puhelinnumero on 39 27 25.

Tarkempia tietoja vanhuksille tarjottavasta avusta ja tuesta on ruotsiksi kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.vasteras.se - napsauta painiketta **Stöd & omvårdnad** ja sen jälkeen **Äldre**.

Tavalliset asunnot

– Jos asut tavallisessa asunnossa

Useimmat vanhustenhuollon piiriin kuuluvat vanhukset asuvat tavallisissa asunnoissa. Jos sinun on esimerkiksi vaikea liikkua portaissa, saattaa ensimmäinen askel olla muutto hissilliseen taloon tai pohjakerroksessa sijaitsevaan asuntoon.

Jos tarvitset apua, voit lukea seuraavilta sivuilta tuesta, jota tavallisessa asunnossa asuvat voivat saada.

Kohtaamispaikat

Useimmissa kaupunginosissa on kohtaamispaikkoja (mötesplats) joko palvelutaloissa tai muissa tiloissa. Västeråsin kohtaamispaikat on tarkoitettu kaikille vanhuksille. Pyrkimyksenä on lisätä sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja antaa virikkeitä aktiiviseen, mielekkääseen elämään.

Ehkäisevät kotikäynnit/hakeva toiminta vanhusten keskuudessa

Ehkäiseviä kotikäyntejä (förebyggande hembesök) tarjotaan kaikille 75 vuotta täyttäneille, jotka eivät kuulu kotipalvelun piiriin tai jotka saavat vain vähän kotipalvelua. Sinun ei tarvitse odottaa erillistä kutsua, vaan voit itse ottaa yhteyden meihin ja varata ajan käyntiä varten.

Kotikäynnin yhteydessä keskustellette päivittäisestä elämästäsi ja siitä, mitä seikkoja itse pidät tärkeinä. Kysymyksen voi tulla esimerkiksi:

- Viihdytkö asunnossasi ja tunnetko elämäsi siellä turvallisiksi
- Miten voit välttää onnettomuuksia
- Terveytesi, ravintosi ja liikunta
- Miten kunta, maakäräjät ja yhteiskunta ylipäätään voi auttaa sinua päivittäisessä elämässäsi ja mitä toimintaa kunnassa on tarjolla.

Ehkäisevät kotikäynnit ovat maksuttomia. Saat yhteyden meihin soittamalla numeroon 39 20 18, 39 11 59 tai 39 03 04.

Arosfixarna

Arosfixarna eli Arosin kodinhoito- ja korjauspalvelu auttaa entisessä asunnossaan tai palvelutalossa asuvia 67-vuotiaita ja sitä vanhempia henkilöitä. Apu voi liittyä arkisiin toimiin, joihin saattaa sisältyä esimerkiksi putoamisen vaara verhojen ripustamisen tai hehkulamppujen ja valaisimien vaihdon yhteydessä. Apua saa myös vaikkapa taulujen ripustamiseen tai tavaroiden noutamiseen vintiltä tai varastosta.

Kodinhoito- ja korjauspalvelu on maksutonta. Se täydentää kotipalvelun työtä, mutta ei korvaa sitä. Soita numeroon 0200-25 90 00 apua saadaksesi.

Turvahälytin

Turvahälyttimen (trygghetslarm) tarkoitus on auttaa sinua hätätilanteissa saamaan nopeasti yhteys hälytyskeskuksen ja kotipalvelun henkilökuntaan. Hälytin myönnetään, jos ymmärrät sen toiminnan ja hälytysten tarkoituksen. Turvahälytintä koskeva hakemus jätetään avuntarpeen käsittelijälle.

Erityisasunnoissa (palvelutalot, ryhmäasuntolat ja vanhainkodit) asuville turvahälytin sisältyy asumiseen eikä heidän näin ollen tarvitse jättää erillistä hakemusta.

Omaistuki

Monet vanhuksat saavat apua omaisiltaan. Heidän työpanoksensa on tärkeä, mutta he voivat puolestaan olla tuen tarpeessa. Tarve saattaa koskea lomitajaa tai hoidettavalle järjestettävää päivätoimintaa tai tilapäistä tai toistuvaa lyhytaikaispaikkaa.

Omaishoitajat saavat apua Västeråsin omaiskeskuksesta (anhörigcentrum). He saavat neuvoja ja tukea sekä mahdollisuuden tavata muita vastaavassa tilanteessa eläviä. Omaiskeskukseen saa yhteyden soittamalla numeroon 39 22 13 (kaupungin läntisten osien asukkaat) tai numeroon 39 29 62 (itäisten osien asukkaat).

Kuukausiavustus

Kuukausiavustusta (månadsbidrag) voidaan maksaa henkilöille, jotka jonkin toimintarajoitteen vuoksi tarvitsevat kodissaan ympärivuorokautista huolenpitoa tai valvontaa omaisiltaan. Hoitajan on kuuluttava samaan talouteen ja oltava vanhuuseläkkeellä. Avustusta maksetaan hoidon tarvitsijalle eikä siitä peritä veroa.

Kuukausiavustusta haetaan avuntarpeen käsittelijän kautta.

Kotipalvelu

Kotipalvelun (hemtjänst) pyrkimyksenä on mahdollistaa asuminen entisessä asunnossa järjestämällä apua päivittäiseen elämään liittyvissä tehtävissä. Kotiapua myönnetään, jos sinun on vaikea selviytyä päivittäisistä askareistasi. Apua voidaan antaa kaikkina vuorokaudenaikoina ja se sopeutetaan tarpeidesi ja toivomustesi mukaan. Sen määrä voi vaihdella muutamasta tunnista kuukaudessa useaan käyntiin päivässä. Myönnetty apu on mahdollista vaihtaa toiseen sinulle myönnetyn tuntimäärän puitteissa.

Seuraavat aputoimet sisältyvät kotipalveluun:

- Apu esimerkiksi pyykinpesun, siivouksen, taloustöiden, aterioiden ja ostosten yhteydessä
- Ruokatoimitukset
- Henkilökohtainen huolenpito kuten apu suihkussa käynnin, pukeutumisen ja riisuuntumisen yhteydessä
- Saattajapalvelu (jos tarvitset apua esimerkiksi käydäksesi lääkärissä)
- Lomittaja omaishoitajalle

Kotiapua haetaan avuntarpeenkäsittelijän kautta.

Saatuasi päätöksen kotiavun myöntämisestä valitset itse palvelujen toimittajan omin toivomustesi mukaan. Tiedot hyväksytyistä palvelujen toimittajista ovat Västeråsin kaupungin verkkosivuilla. Saat lisätietoja myös avuntarpeenkäsittelijältäsi. Ellet ole tyytyväinen saamaasi apuun voit vaihtaa palvelujen toimittajaa. Ellet halua tai osaa tehdä valintaa, avusta huolehtii kunnan kotipalvelu.

Päivätoiminta

Päivätoimintaan (dagverksamhet) sisältyy monenlaista toimintaa yhdessä muiden kanssa. Toimintaan osallistuminen ei tammikuun 1. päivästä 2011 alkaen enää edellytä päätöstä avun myöntämisestä.

Lyhytaikaispaikka

Lyhytaikaispaikka (korttidsplats) myönnetään henkilölle joka äkillisestä syystä on joutunut tilanteeseen jossa kotona asumisen turvallisuutta ei voida taata.

Lyhytaikaispaikka voidaan myöntää myös säännöllisenä vuoroasumisena henkilölle joka tarvitsee tukea ja hoivaa ympäri vuorokauden ja jonka omaiset ovat hoitotaakan keventämisen tarpeessa.

Lyhytaikaispaikkaa haetaan avuntarpeenkäsittelijän kautta.

Turva-asumispaikka

Turva-asumispaikka (trygghetsplats) on eräänlainen lyhytaikaispaikka. Nämä paikat on tarkoitettu henkilöille, jotka asuvat tavallisessa asunnoissaan ja joiden omaiset ovat äkillisesti lomittajan tarpeessa.

Turva-asumispaikkaa haetaan avuntarpeenkäsittelijän kautta.

Hakijalle voidaan myöntää turva-asumispaikka enintään kolmeksi vuorokaudeksi kerrallaan ja enintään kuuden kuukauden aikana.

Muut vanhushpalvelut

Asunnon sopeuttaminen

Toimintarajoitteisille voidaan myöntää asunnonsopeuttamisavustusta (bostadsanpassningsbidrag) tiettyihin asunnon sopeuttamiseen liittyviin toimenpiteisiin. Lisätietoja avustuksesta saa Västeråsin kaupungin asumistukiyksiköstä (bostadsstöd), puh. 39 22 25.

Matkat

Kuljetuspalvelu

Kuljetuspalvelu (färdtjänst) on tarkoitettu henkilöille, jotka toimintarajoitteen, sairauden tai muun syyn vuoksi eivät kykene matkustamaan julkisilla kulkuneuvoilla. Pitempiä muille paikkakunnille suuntautuvia matkoja varten on valtakunnallinen kuljetuspalvelu (riksfärdtjänst).

Kuljetuspalvelua haetaan Västeråsin kaupungin kuljetuspalvelukäsittelijöiltä, puh. 39 27 55.

Kutsulinja

Kutsulinja (flexlinje) on julkisen liikenteen muoto, joka on tarkoitettu henkilöille, jotka saavat eläkettä tai täyttä sairauskorvausta tai jotka tekevät sairausmatkoja. Matka tehdään rauhallisempaan tahtiin kuin kaupungin muilla julkisilla linja-autoilla ja reitit vaihtelevat sen mukaan minne matkustajat ovat tilanneet matkan.

Kutsulinjan pysäkkejä kutsutaan kutsupisteiksi (flexpunkt). Ne ovat helposti saavutettavissa, koska ne usein sijaitsevat lähempänä asuntoja kuin julkisen joukkoliikenteen pysäkit. Kuljettajat auttavat matkustajia nousemaan autoon ja autosta eivätkä he lähde liikkeelle ennen kuin kaikki matkustajat ovat istuutuneet paikoilleen.

Jos haluat tilata matkan tai saada lisätietoja kutsulinjasta soita numeroon 0771-89 08 90.

Vapaaehtoistoiminta/ystäväpalvelu

Vapaaehtoistoimintaan (frivillig verksamhet) osallistuvat voivat esimerkiksi seurata mukana kävelylle, kohtaamispaikkaan tai asioille tai toimia vain juttuseurana.

Ystäväpalvelu (väntjänst) on vapaaehtoista sosiaalista panostusta kanssaihmisen hyvinvointiin. Siihen ovat ikään katsomatta tervetulleilta osallistumaan kaikki, joilla on hetki ylimääräistä aikaa ja halu auttaa lähimmäisiään. Ystäväpalveluun saa yhteyden puhelimitse tai kohtaamispaikkojen kautta.

Kotitalouspalvelut

Tiettyjä aputoimia ei ole mahdollista saada kotipalvelun kautta. Esimerkkejä tästä ovat ruohonleikkuu, ikkunoiden pesu ja lumenluonti, jotka lasketaan ns. kotitalouspalveluiksi (hushållsnära tjänster). Kotitalouspalvelujen osto verovähennystä vastaan (ns. RUT-vähennys) saattaa olla yksi vaihtoehto kotipalvelulle.

Palvelujen käytön helpottamiseksi Västeråsin kaupunki julkaisee verkkosivuillaan tiedot yrittäjistä, joilla on F-verolippu ja joilta kuntalaiset voivat ostaa kotitalouspalveluja. HUOM! Västeråsin kaupunki ei osallistu miltään osin sopimussuhteeseen ostajan ja myyjän välillä.

Lumenluonnin tiedotuspalvelusta saat apua ja tietoja, jos olet ostamassa lumenluontiapua tai kirjoittamassa sopimusta lumenluonnista. Soita numeroon 39 17 17 maanantaista perjantaihin klo 08.00-12.00 tai 13.00-15.00.

Erityisasunnot

– Ellet selviydy enää entisessä asunnossasi

Kun huolenpidon, hoidon ja hoivan tarve lisääntyy eikä oma koti enää ole turvallinen ja varma asumispaikka, on mahdollista hakea erityisasuntoa (palvelutalo, ryhmäasuntola, vanhainkoti).

Erityisasuntoa (särskilt boende) haetaan avuntarpeenkäsittelijöiltä.

Palvelutalo

Palvelutaloissa (servicehus) on täysin varustettuja huoneistoja yksinäisille ja pariskunnille. Kaikissa huoneistoissa on turvahälytin. Palvelutaloissa on yleensä myös ravintola ja kahvila, jossa tarjoillaan aamiainen, lounas ja päivällinen. Tarpeen tullen ateriat voidaan toimittaa myös asuntoon. Palvelutaloissa on yleensä kohtaamispaikka, joka on alueen kaikkien asukkaiden käytettävissä. Palvelutaloissa on henkilökuntaa ympäri vuorokauden.

Ryhmäasuntola

Ryhmäasuntola (gruppboende) on asumismuoto, joka on sopeutettu erityisesti dementikoille. Ryhmäasuntola koostuu pienestä määrästä huoneistoja, joissa on suuret hygieniatilat ja keittokomero. Huoneistojen keskellä on yhteiset tilat, joissa tarjoillaan ateriat, seurustellaan ja osallistutaan monenlaisen toimintaan. Paikalla on henkilökuntaa ympäri vuorokauden ja kaikissa asunnoissa on turvahälytin.

Vanhainkoti

Vanhainkodit (älderdomshem) on tarkoitettu henkilöille, jotka tarvitsevat paljon apua, mutta joilla ei ensisijaisesti ole dementiasairautta. Asukkaat asuvat yleensä pienissä huoneistoissa, joissa on tilavat hygieniatilat ja keittokomero. Huoneistoissa on turvahälytin ja talossa on henkilökuntaa ympäri vuorokauden. Ateriat tarjoillaan yhteisessä keittiössä/ruokasalissa tai omassa asunnossa. Yhteisessä oleskeluhuoneessa järjestetään monenlaista toimintaa ja kanssakäymistä.

Terveyden- ja sairaanhoito

Erityisasunto (palvelutalo, ryhmäasuntola, vanhainkoti) ja päivätoiminta

Västeråsin kaupunki/kunta vastaa siitä että kaikki, joilla on erityisasunto, lyhytaikaispaikka tai paikka päivätoiminnassa, saavat sairaanhoitajan, työterapeutin ja lääkintävoimistelijan tehtäväpiiriin kuuluvaa terveyden- ja sairaanhoitoa.

Lääkärinhoito on aina maakäräjien vastuulla siihen katsomatta missä avun tarvitsija asuu.

Tavalliset asunnot

Maakäräjät vastaavat kaikesta terveyden- ja sairaanhoidosta omassa asunnossa asuvien osalta.

Mistä saan apua?

Ota yhteys avuntarpeenkäsittelijään, puh. 39 27 25.

Tutkit yhdessä avuntarpeenkäsittelijän kanssa mitä apua haluat hakea ja miten apu järjestetään. Avuntarpeenkäsittelijä päättää sen jälkeen mitä apua sinulle myönnetään. Tiettyjen palvelujen, kuten kotipalvelun osalta ilmoitetaan myös myönnettyjen tuntien määrä.

Jos hakemuksesi hylätään kokonaan tai osittain, sinulla on oikeus valittaa päätöksestä. Päätös sisältää valitusohjeet.

Västeråsin vanhuslautakunta vastaa siitä, että hakijoiden tarpeet tutkitaan ammattimaisella ja oikeusturvan edellyttämällä tavalla.

Vanhuslautakunta

Västeråsin vanhuslautakunnan (äldrenämnd) tehtävänä on huolehtia siitä, että vanhukset saavat tarvitsemansa avun ja tuen. Toiminnan lähtökohtana on sosiaalipalvelulaki ja erityisasuntojen osalta myös terveyden- ja sairaanhoitolaki.

Vanhuslautakunta on solminut sopimuksen useiden palveluntoimittajien kanssa. Kaikkea toimintaa ohjaavat lautakunnan tavoitteet ja laatuvaatimukset siihen katsomatta, kuka avusta käytännössä huolehtii.

Jos haluat esittää apua koskevia mielipiteitä tai valittaa jostakin, tulee sinun ensisijaisesti kääntyä kyseisen palveluntoimittajan puoleen. Voit myös esittää mielipiteesi aputoimien yhteyshenkilölle, puh. 39 26 45, tai vanhuslautakunnan poliitikoille.

Vanhuslautakunta seuraa toimintaa lähettämällä avun saajille kyselytutkimuksia ja tekemällä käyntejä eri yksikköihin. Kaikki valitukset otetaan seurantaan.

Jos haluat saada yhteyden vanhuslautakuntaan, olet tervetullut soittamaan kaupungin puhelinvaihteeseen, puh. 39 00 00, tai lähettämään sähköpostiviestin vanhuslautakunnalle osoitteeseen aldrenamnden@vasteras.se tai kirjeen osoitteeseen Västerås stad, Sociala nämndernas stab, Stadshuset, 721 87 Västerås.

Maksut

Kunnalla on oikeus periä maksu hoidosta ja huolenpidosta. Kunnanvaltuusto päättää maksujen suuruudesta. Jotkut aputoimet ovat maksuttomia. Erityiset säännöt suojaavat käyttäjiä liian suurilta maksuilta.

Lainsäädäntö

Sosiaalipalvelulaki

Sosiaalipalvelulaki (socialtjänstlagen, SoL) on tavoitteellinen puitelaki. Se määrää näin ollen toiminnan puitteet samalla kun kunnilla on melko suuri vapaus muotoilla toiminta niin, että se täyttää koko maan sosiaalipalvelulle asetetut yhteiset tavoitteet.

Terveyden- ja sairaanhoitolaki

Terveyden- ja sairaanhoitolaki (hälso- och sjukvårdslagen, HSL) koskee sellaista toimintaa, jossa kunta vastaa tietyistä terveyden- ja sairaanhoidosta, eli toisin sanoen erityisasuntoja ja päivätoimintaa. Terveyden- ja sairaanhoitolaki on puitelaki. Sitä täydentävät useat muut lait, asetukset ja määräykset, jotka sisältävät yksityiskohtaisempia määräyksiä terveyden- ja sairaanhoidon järjestämisestä.

VÄSTERÅS STAD

Sociala nämndernas stab [Sosiaalilautakuntien johtoyksikkö]
Stadshuset [Kaupungintalo], 721 87 Västerås
Puhelin 021-39 00 00
Avuntarpeen käsittelijöiden vastaanotto, puh. 021-39 27 25
www.vasteras.se